

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 192/2012-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. septembra 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť Ľ. K., D., zastúpenej advokátom JUDr. T. S., T., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejedanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 72/95 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ľ. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 72/95 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 72/95 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

3. Ľ. K. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 6 500 € (slovom šesťtisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Trnava p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ľ. K. p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 475,93 € (slovom štyristosedemdesiatpäť eur a deväťdesiattri centov), ktorú je Okresný súd Trnava p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právneho zástupcu JUDr. T. S., T., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 192/2012-28 z 3. júla 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť Ľ. K., D. (ďalej len „s'ťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejedanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 72/95.

Zo s'ťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 72/95 sa žalobou podanou okresnému súdu 29. júna 1995 s'ťažovateľka a spol. domáhali vyporiadania podielového spoluvlastníctva k spornej parcele (ďalej aj „sporný pozemok“). Podľa tvrdení s'ťažovateľky okresný súd v tejto veci aj napriek jej viacerými urgenciám

nekoná, resp. koná so zbytočnými priet'ahmi, čím sa predlžuje stav jej právnej neistoty a odd'ahuje sa právoplatné skončenie sporu.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„... problém Okresný súd Trnava rieši už vyše 16 rokov, čo je čas neprimeraný vo vzťahu k podstate právneho problému a k výmere spornej parcele č... Konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti je vo svojej podstate jednoduché, závisí od zistenia, či nehnuteľnosť je reálne deliteľná, alebo nie je reálne deliteľná tak, ako túto postupnosť pre súd stanovuje ustanovenie § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1/ Okresný súd Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C/72/1995 porušil základné právo L. K. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorými je Slovenská republika viazaná.

2/ Okresnému súdu Trnava prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C/72/1995 konať bez zbytočných priet'ahov.

3/ L. K. priznáva finančné zadosťučinenie sumu 15 000 EUR..., ktoré je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť L. K. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4/ Okresný súd Trnava je povinný L. K. uhradiť trovy konania v sume 314,18 EUR... na účet právneho zástupcu, advokáta JUDr. T. S... T., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho podpredsedníčka listom sp. zn. 1 SprV 432/2012 zo 6. augusta 2012 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu listom z 23. augusta 2012.

2.1 Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem prehľadu procesných úkonov okresného súdu v predmetnej veci uviedla:

„Vec bola pôvodne pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. M. K., neskôr JUDr. L. B. ml. a v súčasnosti vec prejednáva Mgr. A. T. Zmeny zákonných sudcov boli spôsobené objektívnymi dôvodmi a to odchodom sudcov z Okresného súdu Trnava na Krajský súd v Trnave, čo spôsobilo predĺženie konania, keď sudca po pridelení vecí musí vec naštudovať, aby mohol vykonávať vo veci úkony.

Pojednávania vo veci boli opakovane odročované z dôvodu neúčasti účastníkov na pojednávaní, čo taktiež spôsobilo predĺženie konania.

Skutkovo a právne ide o zložitý spor, nakoľko sa jedná o žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, kde na strane odporcu nastala zmena účastníkov konania.

Na záver uvádzam, že súhlasím s tým, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho prejednaní veci.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľky vo svojom vyjadrení k stanovisku okresného súdu okrem iného uviedol:

„Pokiaľ sa týka vyjadrenia Okresného súdu Trnava zo dňa 06. 08. 2012 k sťažnosti pani L. K., Okresný súd Trnava vo svojom vyjadrení poukazuje na doterajší priebeh konania bez toho, že by zaujal konkrétne stanovisko k príčinám preťahov v konaní, tak ako na to poukazuje v ústavnej sťažnosti zo dňa 10. 08. 2011 pani K.

Zároveň nesúhlasím so stanoviskom Okresného súdu Trnava, že sa jedná o skutkovo a právne zložitý spor...

Vo veci vedenej pred Okresným súdom Trnava, sp. zn. 22 C/72/1995 ide o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti, nachádzajúcej sa v kat. území J., parc. č... – záhrada o výmere..., pričom bolo potrebné len skúmať, či sporná parcela je reálne deliteľná, ak áno, rozdeliť ju na približne dve rovnaké časti.

Preto tvrdím, že predmetný spor je jednoduchý a mal byť už dávno vyriešený.

Ako dôkaz pripájam nový znalecký posudok znalca Ing. R. W. č. 12/2012, zo dňa 30. 04. 2012, ktorý nechal Okresný súd Trnava toho času vypracovať, a v ktorom znalec dospel k záveru, že sporná parcela č... je reálne deliteľná a rozdelil ju prakticky rovnako, ako to navrhovala pani L. K. vo svojom návrhu na začatie konania zo dňa 27. 06. 1995...

Na základe uvedeného je možné konštatovať, že sa jedná o skutkovo a právne veľmi jednoduchý spor. ...

Záverom uvádzam, že súhlasím, aby Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednania veci.“

Právny zástupca sťažovateľky si tiež uplatnil náhradu trov za predmetné vyjadrenie k stanovisku okresného súdu.

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na pojednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Zo sťažnosti, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 22 C 72/95:

- 29. jún 1995 – žalobou podanou okresnému súdu sa sťažovateľka a spol. domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k pozemku, na ktorom mali dvaja žalobcovia postavenú chatu, pričom sporný pozemok bol v podielovom spoluvlastníctve sťažovateľky a žalovanej,
- 7. september 1995 – okresný súd nariadil pojednávanie na 2. október 1995,

- 2. október 1995 – okresný súd pojednávanie po vypočutí účastníkov odročil na neurčito pre účely nariadenia znaleckého dokazovania znalcom z odboru geodézie a kartografie pre posúdenie možnosti reálneho rozdelenia spornej nehnuteľnosti s tým, že účastníci mali do 15 dní zložiť preddavok na znalecké dokazovanie,
- 13. október 1995 – okresný súd si k nahliadnutiu pripojil spis sp. zn. 21 C 27/94,
- 17. október 1995 – okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie,
- 24. november 1995 – zástupca žalovanej oznámil okresnému súdu, že odmieta zaplatiť preddavok na znalecké dokazovanie, pretože chce odkúpiť druhú polovicu sporného pozemku,
- 14. február 1996 – okresným súdom ustanovený znalec oznámil, že nemôže vypracovať znalecký posudok, pretože znaleckú činnosť už nebude vykonávať,
- 22. február 1996 – okresný súd vyzval ustanoveného znalca, aby vypracoval znalecký posudok, pretože jeho znalecká činnosť ešte nebola oficiálne ukončená,
- 1. marec 1996 – súdny znalec vrátil spis okresnému súdu s tým, že znaleckú činnosť už nevykonáva,
- 26. marec 1996 – okresný súd uznesením ustanovil nového znalca,
- 10. apríl 1996 – druhý ustanovený znalec oznámil, že znalecký posudok nemôže spracovať zo zdravotných dôvodov, ako aj z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti,
- 11. apríl 1996 – okresný súd uznesením zrušil uznesenie z 26. marca 1996,
- 12. apríl 1996 – okresný súd uznesením nariadil nové znalecké dokazovanie a súčasne oznámil Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), že prvý ustanovený znalec odmietol vypracovať znalecký posudok, čím spôsobil okresnému súdu prietáhy v konaní,
- 22. apríl 1996 – syn žalovanej oznámil okresnému súdu, že žalovaná nemá záujem o rozdelenie sporného pozemku, pretože druhú polovicu sporného pozemku chce odkúpiť a na pozemku stavať, preto odmietala zaplatiť preddavok na znalca, a súčasne poukázal na to, že chata žalobcov (sťažovateľky a spol.) bola na podiele žalovanej postavená bez jej súhlasu,
- 22. máj 1996 – sťažovateľka podala odvolanie proti uzneseniu o nariadení znaleckého dokazovania,
- 23. máj 1996 – okresný súd zaslal spis znalcovi,

- 20. august 1996 – okresný súd vyzval sťažovateľku, aby oznámila, či trvá na žalobe, alebo ju berie späť,
- 3. september 1996 – sťažovateľka oznámila, že trvá na rozdelení spornej parcely,
- 4. september 1996, 17. október 1996 a 21. február 1997 – okresný súd urgoval znalca na predloženie znaleckého posudku,
- 21. apríl 1997 – okresný súd opätovne urgoval znalca na predloženie znaleckého posudku pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty,
- 11. jún 1997 – okresný súd uznesením uložil znalcovi poriadkovú pokutu za nepredloženie znaleckého posudku,
- 22. júl 1997 – okresný súd vyzval znalca, aby vrátil súdny spis,
- 2. september 1997 – okresnému súdu bol doručený znalecký posudok,
- 16. september 1997 – okresný súd zistil, že účastníci konania nezložili preddavky na znalecké dokazovanie,
- 17. september 1997 – okresný súd vyzval účastníkov konania, aby zaplatili trovy znaleckého dokazovania, a súčasne im zaslal znalecký posudok na vyjadrenie,
- 6. október 1997 – právny zástupca sťažovateľky a spol. oznámil, že k znaleckému posudku nemá pripomienky, a súčasne žalobca v 1. rade zložil zálohu na trovy znalca,
- 23. október 1997 – syn žalovanej predložil k veci rovnaké vyjadrenie, aké predložil už 22. apríla 1996,
- 7. november 1997 – sťažovateľka a spol. sa vyjadrili k sporu,
- 18. november 1997 – okresný súd nariadil pojednávanie na 17. december 1997,
- 17. december 1997 – okresný súd pojednávanie z dôvodu nevykázaného predvolania žalovanej odročil na 12. január 1998,
- 12. január 1998 – okresný súd pojednávanie z dôvodu neprítomnosti žalovanej a jej zástupcu (syna), ktorý v deň pojednávania telefonicky ospravedlnil svoju neprítomnosť zo zdravotných dôvodov, odročil na 11. február 1998,
- 11. február 1998 – okresný súd pojednávanie z dôvodu nevykázaného predvolania žalovanej odročil na 4. marec 1998,
- 4. marec 1998 – okresný súd pojednával v neprítomnosti žalovanej, ktorá neospravedlnila svoju neprítomnosť, a pojednávanie odročil na 9. marec 1998 na účely vyhlásenia rozsudku,

- 9. marec 1998 – okresný súd na pojednávaní vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu sťažovateľky a spol. zamietol,
- 12. máj 1998 – sťažovateľka a spol. sa odvolali proti rozsudku,
- 11. jún 1998 – okresný súd zaslal odvolanie sťažovateľky a spol. na vyjadrenie žalovanej a odvolateľov vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie,
- 16. júl 1998 – spis bol predložený krajskému súdu,
- 10. november 1998 – krajský súd uznesením sp. zn. 3 Co 194/98 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie,
- 15. december 1998 – spis bol vrátený okresnému súdu,
- 14. máj 1999 – okresný súd nariadil pojednávanie na 30. jún 1999,
- 16. jún 1999 – právny zástupca sťažovateľky a spol. upresnil žalobný petit, ktorým žiadal rozdeliť spornú parcelu, a súčasne žalobcovia v I. a v II. rade zobrali svoj návrh späť,
- 30. jún 1999 – okresný súd z dôvodu nevykázanej neprítomnosti žalovanej pojednávanie odročil na neurčito s tým, že prostredníctvom polície jej bude doručené podanie žalobcov v I. a II. rade, aby sa k nemu vyjadrila, súčasne bolo okresnému súdu doručené podanie žalovanej, v ktorom oznámila, že už nie je podielovou spoluvlastníčkou sporného pozemku, ale je ním jej syn, a súčasne bolo okresnému súdu doručené oznámenie syna žalovanej, že pojednávania sa nezúčastnil, pretože nebol riadne predvolaný ako účastník konania,
- 30. júl 1999 – žalovaná žiadala, aby konanie proti nej bolo zastavené, pretože svoj podiel na spornom pozemku darovala svojmu synovi,
- 22. september 1999 – okresný súd opätovne zaslal synovi žalovanej výzvu z 30. júna 1999, aby sa žalovaná vyjadrila k podaniu zo 16. júna 1999 (výzva bola doručovaná prostredníctvom polície),
- 21. október 1999 – okresnému súdu bolo políciou oznámené, že výzvu z 22. septembra 1999 sa synovi žalovanej nepodarilo doručiť,
- 11. november 1999 – okresný súd zaslal výzvu z 22. septembra 1999 tentokrát priamo žalovanej a tiež ju vyzval, aby predložila darovaciu zmluvu o darovaní jej podielu na spornom pozemku svojmu synovi,
- 30. november 1999 – žalovaná oznámila, že súhlasí so späťvzatím žaloby žalobcami v I. a II. rade, a tiež poukázala na to, že už 27. júla 1999 oznámila, že už nie je spoluvlastníčkou sporného pozemku,

- 9. december 1999 – okresný súd nariadil pojednávanie na 1. marec 2000,
- 10. február 2000 – sťažovateľka podala návrh na zámenu účastníka konania a žiadala, aby žalovanú vymenil jej syn,
- 29. február 2000 – syn žalovanej upozornil okresný súd, že stále nie je účastníkom konania do doby, kým okresný súd uznesením nerozhodne o zámene účastníkov na strane žalovaného,
- 1. marec 2000 – na okresnom súde sa uskutočnil informatívny výsluch syna žalovanej, na ktorom iba zopakoval obsah svojich písomných podaní,
- 8. marec 2000 – okresný súd uznesením pripustil zámenu účastníkov na strane žalovaného,
- 25. júl 2000 – okresný súd nariadil pojednávanie na 6. november 2000,
- 6. november 2000 – okresný súd pojednávanie po vypočutí právneho zástupcu sťažovateľky odročil na 22. január 2001 na účely predvolania svedka a znalca, ktorý v danej veci vypracoval znalecký posudok, ako aj na účely predvolania žalovaného pod hrozbou poriadkovej pokuty, ktorý sa napriek riadnemu predvolaniu bez ospravedlnenia nedostavil,
- 22. január 2001 – okresný súd kvôli „závade“ pri doručovaní predvolania žalovanému (v spise nie je žiadna doručenka ani vrátená zásielka, pozn.) pojednávanie odročil na 2. apríl 2001, súčasne okresný súd mimo pojednávania do osobitnej zápisnice vypočul svedka a do ďalšej osobitnej zápisnice vypočul aj znalca (výsluchy sa uskutočnili v neprítomnosti účastníkov, pozn.),
- 19. marec 2001 – okresný súd bez udania dôvodu zrušil pojednávanie nariadené na 2. apríl 2001,
- 20. apríl 2001 – okresný súd nariadil pojednávanie na 26. september 2001,
- 31. august 2001 – okresnému súdu bolo políciou oznámené, že žalovanému sa predvolanie na pojednávanie nepodarilo doručiť,
- 26. september 2001 – okresný súd pojednávanie z dôvodu neprítomnosti žalovaného odročil na 12. november 2001 na účely opätovného predvolania žalovaného a zistenia jeho pobytu prostredníctvom polície,
- 12. november 2001 – okresný súd z dôvodu nedoručeného predvolania žalovanému odročil pojednávanie na 19. december 2001,

- 16. november 2001 – polícia oznámila okresnému súdu, že žalovaný po viacerých návštevách v mieste jeho bydliska nebol zastihnutý aj napriek tomu, že v mieste trvalého bydliska sa zdržiava,
- 19. december 2001 – okresný súd z dôvodu nedoručeného predvolania žalovanému odročil pojednávanie na 30. január 2002,
- 30. január 2002 – okresný súd pojednával aj napriek neprítomnosti žalovaného a po vypočutí právneho zástupcu sťažovateľky bolo pojednávanie na účely vyhlásenia rozsudku odročené na 4. február 2002,
- 4. február 2002 – okresný súd na pojednávaní vyhlásil rozsudok, ktorým zrušil podielové spoluvlastníctvo sťažovateľky a žalovaného [rozsudok bol žalovanému opakovane (2 x) doručený prostredníctvom polície 30. júna 2002],
- 17. júl 2002 – žalovaný sa odvolal proti rozsudku okresného súdu,
- 22. júl 2002 – okresný súd nariadil informatívny výsluch právnej zástupkyne žalovaného na 27. august 2002 a odvolanie žalovaného zaslal sťažovateľke na vyjadrenie,
- 2. august 2002 – sťažovateľka sa vyjadrila k odvolaniu žalovaného,
- 27. august 2002 – na informatívnom výsluchu právna zástupkyňa žalovaného uviedla, že zastupovanie žalovaného prevzala iba 12. júla 2002 a že, čo sa týka odvolania, zabezpečí účasť žalovaného na ďalšom informatívnom výsluchu, ktorý okresný súd nariadil na 2. október 2002,
- 2. október 2002 – na informatívnom výsluchu žalovaný uviedol, že sa občas nezdržiava v mieste svojho bydliska z dôvodu pracovných ciest, a tiež uviedol, kedy podal odvolanie na pošte,
- 16. október 2002 – spis bol predložený krajskému súdu,
- 31. október 2002 – krajský súd uznesením sp. zn. 23 Co 113/02 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie,
- 12. november 2002 – spis bol vrátený okresnému súdu,
- 24. január 2003 – okresný súd nariadil informatívny výsluch sťažovateľky na 14. apríl 2003,
- 14. apríl 2003 – sťažovateľka na informatívnom výsluchu uviedla, že jej podanie z 22. mája 1996 netreba považovať za odvolanie,
- 17. apríl 2003 – sťažovateľka predložila okresnému súdu špecifikáciu žalobného petitu,

- 5. december 2003 – sťažovateľka podala predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní,
- 23. január 2004 – okresný súd vyzval právnu zástupkyňu žalovaného, aby oznámil, či súhlasí so späťvzatím žaloby žalobcami v I. a II. rade v zmysle ich podania zo 16. júna 1999,
- 9. február 2004 – krajský súd vydal opravné uznesenie k svojmu uzneseniu z 31. októbra 2002 z dôvodu opravy chyby v písaní v mene právnej zástupkyne žalovaného a súčasne právna zástupkyňa žalovaného oznámila, že žalovaný nesúhlasí so späťvzatím žaloby žalobcami v I. a II. rade,
- 22. apríl 2004 – okresný súd uznesením zastavil konanie proti žalobcom v I. a II. rade,
- 7. máj 2004 – sťažovateľka a spol. sa odvolali proti uzneseniu z 22. apríla 2004, pričom v podaní uviedli, že „... *navrhovatelia 1, 2, 3 berú späť všetky návrhy účastníkov v konaní...*“ (navrhovateľka v 3. rade bola sťažovateľka, pozn.),
- 10. máj 2004 – okresný súd zaslal odvolanie sťažovateľky a spol. na vyjadrenie žalovanému,
- 7. jún 2004 – právna zástupkyňa žalovaného sa vyjadrila k odvolaniu sťažovateľky a spol.,
- 23. jún 2004 – spis bol predložený krajskému súdu,
- 13. august 2004 – krajský súd vrátil spis okresnému súdu bez rozhodnutia ako predčasne predložený z dôvodu, že žalovaný udelil právnej zástupkyňi plnú moc len na zastupovanie v odvolacom konaní, nie aj pred súdom prvého stupňa, preto doručenie jej uznesenia z 22. apríla 2004 je neúčinné a musí byť doručené priamo žalovanému,
- 9. september 2004 – uznesenie okresného súdu z 22. apríla 2004 bolo doručené žalovanému,
- 12. október 2004 – spis bol predložený krajskému súdu,
- 9. marec 2005 – krajský súd vrátil spis okresnému súdu bez rozhodnutia ako predčasne predložený, pretože odvolanie malo vady (napr. raz v ňom bolo uvedené, že aj sťažovateľka berie žalobu späť, a hneď bolo uvedené, že jedinou žalobkyňou je sťažovateľka, pozn.),
- 1. apríl 2005 – okresný súd uznesením vyzval sťažovateľku a spol., aby odstránili nedostatky svojho odvolania zo 7. mája 2004 v zmysle pokynu krajského súdu,
- 29. apríl 2005 – sťažovateľka a spol. odstránili nedostatky svojho odvolania,

- 9. máj 2005 – okresný súd zaslal upravené odvolanie sťažovateľky a spol. právnej zástupkyňi žalovaného,
- 30. máj 2005 – žalovaný sa vyjadril k upravenému odvolaniu sťažovateľky a spol.,
- 6. jún 2005 – spis bol predložený krajskému súdu,
- 29. júl 2005 – krajský súd uznesením sp. zn. 23 Co 133/05 konanie o odvolaní sťažovateľky zastavil, pretože ho zobrala späť, a súčasne zmenil odvolaním napadnutý výrok uznesenia z 22. apríla 2004 o trovách konania,
- 15. august 2005 – spis bol vrátený okresnému súdu,
- 22. marec 2006 – okresný súd nariadil pojednávanie na 24. apríl 2006,
- 24. apríl 2006 – okresný súd po vypočutí účastníkov konania pojednávanie odročil na 26. apríl 2006 na účely vyhlásenia rozsudku,
- 26. apríl 2006 – okresný súd na pojednávaní rozsudkom zrušil podielové spoluvlastníctvo sťažovateľky a žalovaného,
- 12. jún 2006 – žalovaný sa odvolal proti rozsudku a tiež žiadal, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdneho poplatku,
- 14. jún 2006 – žalovaný rozšíril dôvody svojho odvolania,
- 15. jún 2006 – okresný súd vydal opravné uznesenie k rozsudku z 26. apríla 2006, pretože vo výroku o zrušení podielového spoluvlastníctva neboli uvedené údaje o spornom pozemku,
- 18. júl 2006 – žalovaný opäť doplnil svoje odvolanie,
- 26. júl 2006 – spis bol predložený krajskému súdu,
- 10. október 2006 – krajský súd vrátil spis okresnému súdu bez rozhodnutia z dôvodu, že okresný súd nerozhodol o žiadosti žalovaného o oslobodenie od súdnych poplatkov,
- 26. február 2007 – okresný súd dopytoval žalovaného, aby oznámil, či trvá na svojej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov,
- 5. apríl 2007 – právna zástupkyňa žalovaného oznámila, že žalovaný netrvá na svojej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov,
- 26. apríl 2007 – spis bol predložený krajskému súdu,
- 31. júl 2007 – krajský súd uznesením sp. zn. 23 Co 110/07 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie,
- 31. august 2007 – spis bol vrátený okresnému súdu,

- 27. november 2007 – okresný súd uznesením rozhodol, že žalovanému bude vrátený súdny poplatok za odvolanie,
- 8. september 2008 – okresný súd nariadil pojednávanie na 31. október 2008,
- 31. október 2008 – okresný súd po vypočutí právnych zástupcov účastníkov pojednávanie odročil bez uvedenia účelu na neurčito,
- 2. jún 2009 – sťažovateľka urgovala nariadenie pojednávania,
- 21. august 2009 – okresný súd nariadil pojednávanie na 16. október 2009,
- 16. október 2009 – okresný súd po vypočutí účastníkov pojednávanie odročil na neurčito na účely zváženia potreby znaleckého dokazovania,
- 30. december 2009 – žalovaný podal k žalobe sťažovateľky vzájomný návrh, ktorým sa domáhal prikázania sporného pozemku do jeho vlastníctva za náhradu,
- 15. júl 2010 – sťažovateľka urgovala nariadenie znaleckého dokazovania,
- 26. júl 2011 – sťažovateľka urgovala nariadenie znaleckého dokazovania, súčasne okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie v odbore geodézie a kartografie na zistenie reálnej deliteľnosti sporného pozemku (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 20. septembra 2011),
- 11. november 2011 – okresný súd zasielal spis znalcovi,
- 12. december 2011 – zásielka so spisom adresovaná znalcovi bola ako nedoručená vrátená okresnému súdu,
- 26. január 2012 – okresný súd opätovne zaslal spis znalcovi, ktorý však bol vrátený okresnému súdu s poznámkou „*neprevzatý v odbernej lehote*“,
- 7. marec 2012 – spis bol prostredníctvom polície doručený ustanovenému znalcovi,
- 4. máj 2012 – okresnému súdu bol predložený znalecký posudok,
- 26. jún 2012 – okresný súd nariadil pojednávanie na 28. september 2012.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. ...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 72/95 o žalobe o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pozemku došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že konanie o úprave vlastníckych vzťahov k nehnuteľnosti nie je po právnej a skutkovej

stránke zložitým konaním a patrí do štandardnej rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva s rozsiahlou judikatúrou v tejto oblasti. Ústavný súd síce v danom prípade pripúšťa určitú faktickú zložitosť veci súvisiacu s potrebou nariadenia znaleckého dokazovania, avšak podľa názoru ústavného súdu žiadna skutková zložitosť veci nemôže ospravedlniť viac ako 17 rokov trvajúce konanie na súde prvého stupňa, keď navyše už v minulosti vykonané znalecké dokazovanie nebolo pre okresný súd dostatočným podkladom pre rozhodnutie vo veci, a preto v súčasnosti okresný súd nariadil nové znalecké dokazovanie.

V tejto súvislosti ústavný súd tiež poznamenáva, že dĺžka predmetného konania je sama osebe nezlučiteľná s imperatívom primeranej dĺžky konania ustanoveným v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Takáto zdĺhavosť konania totiž v princípe predlžuje stav právnej neistoty dotknutej osoby do tej miery, že sa jej právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate (I. ÚS 52/01).

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky, ústavný súd jej okrem dvoch prípadov zmätočných podaní, ktoré vo svojej podstate neprispeli k podstatnému predĺženiu konania, nemôže vytknúť žiadne také skutočnosti, ktoré by podstatnou mierou mali podiel na celkovej dĺžke skúmaného konania. Pokiaľ ide o zmienené zmätočné podania sťažovateľky, ide o podanie z 22. mája 1996, ktorým sťažovateľka podala odvolanie proti uzneseniu o nariadení znaleckého dokazovania, ktoré sama požadovala, pričom o tomto podaní sťažovateľka na informatívnom výsluchu 14. apríla 2003 napokon uviedla, že ho netreba považovať za odvolanie, a tiež podanie zo 7. mája 2004, ktorým sťažovateľka okrem odvolania sa proti uzneseniu z 22. apríla 2004, ktorým okresný súd zastavil konanie proti dvom žalobcom, tiež oznámila, že berie svoju žalobu späť, avšak toto svoje vyhlásenie neskôr 29. apríla 2005 na výzvu okresného súdu z 1. apríla 2005 poprela. Obidve podania, tak ako už bolo uvedené, však nemali vplyv na dĺžku konania, pretože obe ušli pozornosti okresného súdu, ktorý vo veci ďalej konal aj bez zreteľa na ne a začal sa nimi zaoberať až po upozornení krajským súdom, pričom následne ich vybavil v relatívne krátkom čase.

3. Napokon sa ústavný súd s prihliadnutím na § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, zaoberal aj postupom okresného súdu, pričom zistil, že postup okresného súdu sa nevyznačoval vždy plynulým a efektívnym postupom.

Podľa ústavného súdu k predĺženiu konania prispel napr. málo rázny postup okresného súdu v čase od 4. septembra 1996, keď okresný súd prvýkrát urgoval znalca na predloženie znaleckého posudku, do 11. júna 1997, keď okresný súd po bezvýsledných viacnásobných písomných urgenciách napokon uložil znalcovi za nepredloženie znaleckého posudku poriadkovú pokutu (viac ako 9 mesiacov). Okresný súd takisto v čase od 8. marca 2000, keď uznesením pripustil zámenu účastníkov na strane žalovaného, do 6. novembra 2000, keď sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, t. j. v trvaní takmer 8 mesiacov, okrem nariadenia pojednávania 25. júla 2000 nevykonal žiadny procesný úkon smerujúci k meritórnemu rozhodnutiu vo veci, napr. nepredvolal na pojednávanie znalca, ktorého k znaleckému posudku ešte nevy počul, ale z dôvodu jeho predvolania odročil pojednávanie konané 6. novembra 2000. Ďalším obdobím, ktoré prispelo k celkovej dĺžke skúmaného konania, je obdobie v trvaní viac ako 1 rok a 2 mesiace, a to od 12. novembra 2002, keď bol spis po odvolacom konaní vrátený späť okresnému súdu, do 23. januára 2004, keď okresný súd vyzval žalovaného, aby sa vyjadril k späťvzatiu žaloby žalobcami v I. a II. rade, pričom v tomto období okresný súd síce 24. januára 2003 nariadil a 14. apríla 2003 aj uskutočnil informatívny výsluch sťažovateľky, avšak ten sa uskutočnil iba na podnet krajského súdu na účely rozhodnutia o odvolaní sťažovateľky ešte z 22. mája 1996, ktoré ostalo bez povšimnutia okresným súdom, takže týmito úkonmi okresný súd iba naprával svoje skoršie procesné pochybenia.

K obdobiam, ktoré ústavný súd vyhodnotil ako také, ktoré v dôsledku postupu okresného súdu nepriaznivo ovplyvnili celkovú dĺžku posudzovaného konania, patrí aj obdobie v trvaní viac ako 9 mesiacov, a to od 7. júna 2004, keď sa právna zástupkyňa žalovaného vyjadrila k odvolaniu sťažovateľky a spol., do 1. apríla 2005, keď okresný súd vyzval sťažovateľku a spol., aby odstránili nedostatky svojho odvolania v zmysle pokynu

krajského súdu. V uvedenom období bol síce spis opakovane, a to od 23. júna 2004 do 13. augusta 2004 a od 12. októbra 2004 do 9. marca 2005 na krajskom súde, avšak aj keď v zmysle judikatúry ústavného súdu nie je možné pripočítať na ťarchu okresného súdu obdobie, keď sa spis z dôvodu rozhodovania o riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkoch nachádzal na súdoch vyššej inštancie, v danom prípade ústavný súd pripočítal na ťarchu okresného súdu aj toto obdobie, keď sa spis síce nachádzal na krajskom súde, a to iba z dôvodu, že okresný súd opakovane postupoval spis krajskému súdu bezdôvodne a predčasne, čím v konečnom dôsledku práve okresný súd zapríčinil, že odvolacie konanie sa nemohlo uskutočniť a spis musel byť bez jeho vybavenia vrátený späť okresnému súdu.

Ako obdobie absolútnej nečinnosti vyhodnotil ústavný súd obdobie od 15. augusta 2005, keď bol spis po odvolacom konaní vrátený okresnému súdu, do 22. marca 2006, keď okresný súd nariadil vo veci pojednávanie (t. j. viac ako 7 mesiacov). Z dôvodov už uvedených ústavný súd pripočítal na ťarchu okresného súdu aj obdobie v trvaní viac ako 9 mesiacov, a to od 18. júla 2006, keď žalovaný doplnil svoje odvolanie, v ktorom žiadal aj o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, do 26. apríla 2007, keď bol spis predložený krajskému súdu, potom ako už raz bol krajským súdom 10. októbra 2006 okresnému súdu vrátený ako predčasne predložený, pretože okresný súd pred jeho predložením opomenul rozhodnúť o žiadosti žalovaného o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Ďalšími obdobiami absolútneho nekonania, resp. absolútnej nečinnosti okresného súdu bolo obdobie od 27. novembra 2007, keď okresný súd rozhodol o vrátení súdneho poplatku žalovanému, do 8. septembra 2008, keď okresný súd nariadil vo veci pojednávanie, t. j. viac ako 9 mesiacov, a tiež obdobie od 31. októbra 2008, keď okresný súd bez uvedenia dôvodu odročil pojednávanie na neurčito, do 21. augusta 2009, keď okresný súd nariadil ďalšie pojednávanie, t. j. opäť viac ako 9 mesiacov. Napokon okresný súd vôbec vo veci nekonal ani v čase od 16. októbra 2009, keď na účely zváženia potreby znaleckého dokazovania odročil pojednávanie na neurčito, do 26. júla 2011, keď nariadil znalecké dokazovanie, t. j. nečinnosť v trvaní viac ako 1 rok a 8 mesiacov.

Vzhľadom na uvedené zistenia ústavný súd dospel k záveru, že v dôsledku tak neefektívneho postupu, ako aj v dôsledku absolútnej nečinnosti okresného súdu došlo k predĺženiu viac ako celkovo 17 rokov trvajúceho konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 22 C 72/95 o viac ako 7 rokov a 10 mesiacov.

V zmysle judikatúry ústavného súdu neboli na ťarchu okresného súdu pripočítané obdobia (od 16. júla 1998 do 15. decembra 1998, od 16. októbra 2002 do 12. novembra 2002, od 6. júna 2005 do 15. augusta 2005 a od 26. apríla 2007 do 31. augusta 2007), keď sa spis z dôvodu konania o riadnych opravných prostriedkoch nachádzal na krajskom súde (okrem období, keď bol spis bez vybavenia vrátený okresnému súdu – pozri vyhodnotenie vyššie, pozn.), pretože v tom čase okresný súd nemohol objektívne ovplyvniť priebeh a trvanie konania.

V súvislosti s obranným tvrdením podpredsedníčky okresného súdu, že k predĺženiu konania prispela opakovaná zmena v osobe zákonného sudcu, ústavný súd konštatuje, že táto skutočnosť nie je akceptovateľná z hľadiska požiadavky plynulého súdneho konania vyjadrenej v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Okrem tohto z preskúmania procesného postupu okresného súdu v danej veci vyplynulo, že okresný súd prispel k predĺženiu konania ani nie tak z dôvodu zmeny zákonného sudcu, ako v dôsledku svojej nesústreďenej a neefektívnej činnosti.

Ústavný súd už tiež vyslovil, že skutočnosť, že okresný súd mal a má problémy s vybavovaním veľkého množstva agendy, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníkov konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci účastníka, ktorý sa naň obrátil (I. ÚS 156/02, I. ÚS 65/04).

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 72/95 došlo k porušeniu základného práva

sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka sa domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 15 000 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľku dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľke aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, najmä vzhľadom na zistenú neefektívnu činnosť okresného súdu považuje za primerané v sume 6 500 €, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil (v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátom, ktorý si uplatnil nárok na ich

úhradu v celkovej sume 475,93 € vrátane DPH (právny zástupca predložil osvedčenie platiteľa DPH).

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2011 je 123,50 € a hodnota režijného paušálu je 7,41 €. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2012 je 127,17 € a hodnota režijného paušálu je 7,63 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľke nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2011 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu) v celkovej sume 314,18 € vrátane režijného paušálu a 20 % DPH a tiež jej vznikol nárok na úhradu trov za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2012 (vyjadrenie k stanovisku okresného súdu) v celkovej sume 161,76 € vrátane režijného paušálu a 20 % DPH. Sťažovateľke tak vznikol nárok na úhradu trov v celkovej sume 475,94 €. Vzhľadom na to, že právny zástupca sťažovateľky si uplatnil nárok na úhradu trov iba v sume 475,93 €, ústavný súd túto náhradu sťažovateľke priznal v sume uplatneného nároku, tak ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2012